

22 augustus 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. N.A. Viellevoye-Geers, advocaat te Nijmegen,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
overige gegevens onbekend,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tot 1956 lid van de Congregatie Dochters van Maria en Joseph/Zusters
van de Choorstraat.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 18 januari 2012. Op 15 maart 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], algemeen Overste van bovengenoemde Congregatie en [naam], psychologe en Adviseur Bestuur van de Congregatie.

Op 2 augustus 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Viellevoye-Geers voornoemd.

Namens de Congregatie zijn verschenen voormelde [overste] en [psychologe & adviseur].

2. De klacht

2.1. Klager woonde op 13/14 jarige leeftijd in [instituut] in [plaats]. [Aangeklaagde] was een zogenoemde heilpedagoge en directrice van het Instituut. Klager is veelvuldig en aanvankelijk zeer tegen zijn wil door [aangeklaagde] op schoot getrokken, tegen haar boezem gedrukt en op zijn wangen gekust. Klager beschouwt dit als aanranding.

2.2. Klagers moeder werd met vier kinderen plotseling door haar man verlaten. Hierna werd zij een kille afstandelijke vrouw waardoor klager als kind heel veel moederliefde ontbeerde. Daarbij is hij op 8-9 jarige leeftijd verkracht door broeders (klachtnr 2010T984).

Klager was een kwetsbaar kind en gesloten, ontoegankelijk voor volwassenen, de reden waarom hij door zijn moeder op [instituut] is geplaatst.

Klager heeft zich aanvankelijk hevig verzet tegen de handelingen van aangeklaagde. Hij wilde niet dat zij door zijn barrière heen zou breken, aangezien hij die intieme handelingen alleen van zijn moeder wilde maar nooit heeft gekregen.

Klager werd dagelijks geslagen of met grof geweld uren opgesloten in een 'strafkast.' Toen hij een keer vergeten werd en in de kast in slaap was gevallen, werd hij in paniek wakker omdat hij een brandlucht dacht te ruiken. Op zijn geschreeuw werd hij bevrijd door aangeklaagde en door haar op de gebruikelijke manier getroost, waarna zij zijn absolute vertrouwen had gewonnen. Haar meest gevleugelde uitspraak was daarbij volgens klager "vergeet even de boze buitenwereld en voel je bij mij veilig."

Op een dag had klager zich aan dreigende opsluiting onttrokken. Hij had zich verstopt en hoorde vanuit die plek hoe aangeklaagde opdracht gaf hem ongenadig te straffen als hij gevonden werd. Klager voelde zich enorm verraden door aangeklaagde. Nadat hij zijn straf had ondergaan, kwam aangeklaagde zoals gebruikelijk weer in beeld om hem op haar manier te knuffelen. Dat heeft klager vanaf dat moment categorisch geweigerd.

2.3. Klager heeft zijn verdere leven iedere vorm van liefde gewantrouwd. Seksuele relaties met vrouwen waren geen probleem, zodra het echter ging om liefde sloeg hij op de vlucht. Door het seksueel geweld van de broeders is klager in zijn leven verre van mannen gebleven. Door wat aangeklaagde hem aangedaan heeft, heeft hij de liefdevolle, langdurige relatie met een vrouw moeten ontberen. Hij is in het jaar 2000 zeer depressief geweest en heeft aan zelfmoord gedacht. Hij heeft zich toen onder behandeling van een psychiater moeten stellen.

2.4. Klager beoogt erkend te krijgen dat hij is aangerand door aanklaagde en daarnaast geestelijk door haar is mishandeld en verkracht door haar door het manipulatieve gedrag dat op hem als verraad overkwam.

3. Het verweer

Aangeklaagde is al in 1956 uitgetreden en vermoedelijk overleden. In elk geval kan zij geen weerwoord geven. De Overste en [psychologe & adviseur] hebben in hun reactie gesteld dat geen sprake is van seksueel misbruik zoals geformuleerd in de Procedure met verzoek de klacht niet ontvankelijk te verklaren.

Zij stellen dat klager voorafgaand aan het indienen van zijn klacht op zijn initiatief een persoonlijk onderhoud met hen heeft gehad, waarin gesproken is over fysiek geweld en geestelijke mishandeling gedurende de periode dat hij in [instituut] verbleef. Klager heeft expliciet aangegeven (in de bij de reactie gevoegde e-mailcorrespondentie) : "Seksueel heeft zij mij gelukkig nooit aangeraakt." Daarnaast wordt aangevoerd dat de aanpak van [aangeklaagde] deel uitmaakte van een door haar ontwikkelde pedagogische methode om via lichamelijke aanraking toegang te krijgen tot kinderen met contactstoornissen. Ook [psychologe & adviseur] heeft de methode meermalen met succes toegepast. [Aangeklaagde] is in 1956 uitgetreden om zich volledig te kunnen richten op haar onderzoek naar autisme en haar werk bij de Universiteit van Nijmegen.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Allereerst dient beoordeeld te worden of de door klager gestelde jegens hem door aangeklaagde uitgevoerde handelingen kunnen worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

Niet ter discussie staat dat er sprake was van een afhankelijkheidsrelatie. Klager was nog een kind en aan de zorg toevertrouwd van [instituut] dat onder leiding stond van aangeklaagde. Klager verbleef daar omdat hij ontoegankelijk was (geworden) voor volwassenen.

Vervolgens moet de vraag worden beantwoord of de gestelde handelingen door een buitenstaander objectief gezien redelijkerwijs kunnen worden geduid als ongewenste, seksueel getinte handelingen of gedragingen. De klachtencommissie is van oordeel dat hiervan geen sprake is. Het komt de klachtencommissie aannemelijk voor dat aangeklaagde de gestelde handelingen verrichtte om door klagers barrière jegens volwassenen heen te breken. Dat de door haar ontwikkelde en gehanteerde methode in een experimentele fase verkeerde en zij daarbij wellicht - naar huidige maatstaven - onorthodoxe methodes gebruikte doet daaraan niet af. De commissie is van oordeel dat van enige seksuele bijbedoelingen niet gebleken is.

Gelet op het voorgaande komt de klachtencommissie tot de conclusie dat de klacht niet ontvankelijk moet worden verklaard.

Overigens heeft de commissie begrip voor het feit dat klager zich door hetgeen zich heeft afgespeeld verraden en in de steek gelaten voelde, echter over dit aspect heeft de klachtencommissie geen jurisdictie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie Dochters van Maria en Joseph/Zusters van de Choorstraat de klacht niet ontvankelijk te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 22 augustus 2012 door mr. B.F. de Poorter, voorzitter, mr. A.M.T. Denekamp-Mulder en drs. J.L.H.H. Kunnen, leden, bijgestaan door drs. M.G.M. van Rijnstra, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie Dochters van Maria en Joseph/Zusters van de Choorstraat en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.